

BARNverkets remissvar på Skolverkets remiss avseende förslag till förändringar i barn- och fritidsprogrammet enligt regeringsuppdrag (U2023/01741 och U2024/01246)

Föräldraorganisationen BARNverket är en rikstäckande, partipolitiskt och religiöst obunden, förening för föräldrar och andra engagerade oavsett ålder. BARNverket arbetar för att barns rätt att må bra och utvecklas, i en fysiskt och psykiskt hälsosam och hälsofrämjande samt trygg och säker miljö, ska tillgodoses i skolväsendets samtliga verksamheter, från förskola till gymnasium.

BARNverket vill att "Barnhälsoperspektivet" ska gälla i utbildningsväsendets verksamheter.

Barnet är en biologisk varelse, med ett mycket känsligt nervsystem, en hjärna, en kropp och många sinnen, som är under mognad och i stark utveckling och som har påverkats, påverkas och kommer att påverkas av allt från ålder, gener och stress till rörelse, samspel och den fysiska miljön och lugn och ro samt skydd. Detta måste skolväsendets verksamheter, från förskola till gymnasium, ta hänsyn till i befintlig verksamhet samt inför förändringar. Detta för att våra barn inte ska drabbas av hämmad utveckling samt ökad risk för fysisk och psykisk ohälsa, orsakad av brister i sin utbildningsmiljö.

BARNverket anser därför att "Barnhälsoperspektivet" skall gälla i utbildningsväsendets samtliga verksamheter och miljöer, från förskola till gymnasium! Det innebär att skolans värdegrund, styrdokument, läroplaner, regelverk samt utbildningar inom utbildningsväsendet liksom arbetsmiljölagen anpassas till:

- HUR växande barns kropp, hjärna, nervsystem och sinnen (t ex syn, hörsel, känsel, led- och muskelsinne samt balans) mognar och utvecklas.
- VAD växande barns kropp, hjärna, nervsystem och sinnen behöver för optimal fysisk och psykisk utveckling och hälsa som grund till lärande och prestation.

BARNverket anser att det idag finns ett systemfel. Förebyggande riskbedömningar och barnhälsokonsekvensanalyser saknas i utbildningsväsendets systematiska kvalitetsarbete, i befintlig verksamhet, inför förändringar samt i samband med utredningsarbete som rör barn i förskola, skola, fritids och gymnasium.

BARNverkets synpunkter på förslaget om en ny inriktning som utbildar till barnskötare på barn- och fritidsprogrammet.

BARNverket har fokus på Barnhälsoperspektivet och att den biologiska varelsen "Barnets" grundbehov ska tillgodoses av:

- **Samspel:** Trygga närvarande kompetenta vuxna, gruppstorlek, personaltäthet, personalkontinuitet.
- **Rörelse:** Motorisk och sensomotorisk utveckling, lek och rörelseglädje, fysisk aktivitet och fysisk självkänsla samt språkutveckling.
- **Aktivering av lugn och ro-systemet:** närhet, beröring, fysisk tröst, kramar.
- **Hälsosam fysisk miljö:** t ex byggnader, gårdar, design, inredning, möbler, redskap, buller, ljus, luft och natur.
- **Skydd:** för ohälsa, skada samt hämmad utveckling orsakad av brister i utbildningsväsendets verksamheter och miljöer.

Detta för optimal fysisk och psykisk utveckling och hälsa som en grund till lärande.

Enligt 8 kap. 2 § skollagen ska "förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet."

"Enligt läroplanen för förskolan har förskollärare ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen men barnskötare, som ingår i arbetslaget tillsammans med förskollärare, har också i uppdrag att erbjuda varje barn en trygg omsorg samt främja barns utveckling och lärande."

BARNverket anser att det därför är barnens rätt att i förskolan mötas av en stressfri fysisk och psykisk hälsosam miljö med trygga närvarande vuxna.

Där personalen har kunskap, i teori och praktik, om barns grundbehov av motorisk utveckling, för lek, rörelseglädje och lärande, samt språkutveckling.

Dessutom ska personalen ha kunskap, i teori och praktik, av rytmik, sång och musik för tal- och språkutveckling, både för barn och personal.

BARNverket föreslår obligatoriska kurser inom barn- och fritidsprogrammet:

Motorik och sinnenas samspel

- för barns grundbehov av motorisk och sensomotorisk utveckling, för fysisk och psykisk utveckling och hälsa, tal- och språkutveckling samt rörelseglädje. Men också som en grund till lärande.

Rytmik, sång och musik

- för tal och språkutveckling

Fysiska lärmiljön

- för aktivering av lugn och ro systemet, omsorg och stressfri miljö

Stockholm den 31/10 2024

Monica Wester

Ordförande

Föräldraorganisationen BARNverket

Bil 1: Nyckelordsundersökning

Bil 2: Referenslista

Bil 1

För att synliggöra med exempel på vad BARNverket menar med vårt förslag har vi gjort denna "Nyckelordssökning" i konsekvensutredningen.

Här finner vi ord med:

soc: 73 ggr

pedagog: 108 ggr

fys: 0 ggr

psyk: 0 ggr

kost: 7 ggr

måltid: 1 g

läsning: 3 ggr

rytmik: 0 ggr

sång: 0 ggr

musik: 0 ggr

rörelse: 0 ggr

motorik: 0 ggr

sensomotorik: 0 ggr

hjärnan: 0 ggr

kroppen: 0 ggr

sinnen: 0 ggr

utvecklingspsykologi: 0 ggr

neurofysiologi: 0 ggr

nervsystem: 0 ggr

"Barnhälsokonsekvensanalyser": 0 ggr

"Förebyggande riskbedömningar utifrån ett barnhälsopersektiv": 0 ggr

Bil 2

Källor till BV's remissvar gällande skolverkets förslag till förändringar i barn- och fritidsprogrammet enligt regeringsuppdrag (U2023/01741 och U2024/01246)

Broberg, A., Broberg, M., Hagström, B., (2023). Anknnytning i förskolan – vikten av trygghet för lek och lärande, Natur & Kultur

Centrum för arbets- och miljömedicin, Region Stockholm, (2021) Miljöhälsorapport, Stockholms län s 75-85

Ellneby, Y. Om du inte rör mig så dör jag – Den taktila kommunikationens betydelse för barns utveckling. Utbildningsradion. (1994)

Ellneby, Y., (2007). Barns rätt att utvecklas, Natur & Kultur

Ellneby, Y. (2008) Stressade barn: och vad vi kan göra åt det. Natur & Kultur.

Ericsson, I., (2018). Rör dig – lär dig (motorik och inläring), Sisu idrottsböcker

Ericsson, I., Fröjd, K., (2022). Motorik för studiero och lärande, Studentlitteratur

Gustafsson, B., Hugoh Sol-Britt (2000). Full fart i leken, Cupiditas Disaendi

Hagdahl, Å., Unevik, P. (2024) Motorik med alla sinnen – grund för barns lärande. Gothia kompetens.

Holle, B., (1987) Barns motoriska utveckling, Natur & Kultur Holle, B., (1985/1992) Rörelseberedd – lekberedd? – praktisk vägledning i barns grovmotoriska utveckling, Natur & Kultur

Holle, B., (1987) Läsberedd – skrivberedd? – praktisk vägledning i barns finmotoriska utveckling, Natur & Kultur

Jederlund, U. (2023) Musik och språk: Ett vidgat perspektiv på språkutveckling och kommunikativ identitet. Liber.

Kihlbom, M., Lidholt, B., Niss, G. (2009) Förskolan för de allra minsta på gott och ont. Carlssons.

Lagercrantz, H. (2022) Barnhjärnan – så uppkommer medvetandet och själen

Nyholm, L. (2016) Nedstressad förskola - medveten närvaro. Gothia fortbildning

Nyholm, L., (2019). Motoriska övningar, Rörelsesånger & Massagesagor. Svenska Kulturfonden i Finland

Persson, K. (2010) Titta vad jag kan – en inspirationsbok om den växande rörelseförmågens betydelse för det lilla barnets lek och utveckling, HB Propeda

Slutbetänkande av Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet, Stockholm 2023, s.81

Uvnäs Moberg, K. (2000) Lugn och beröring. Natur & Kultur

Vesterlund, M. (2015) Musikspråka i förskolan: Med musik, rytmik och rörelse. Liber.

Presentation av och länkar till föräldraorganisationen BARNverket och våra medier relaterat till remissvaret:

Det här är BARNverket <https://www.barnverket.se/det-har-ar-barnverket/>

BARNverkets blogg www.barnverket.se

BARNverkets facebookside, <https://www.facebook.com/Barnverket>

BARNverkets kunskapsbank; Barnhälsoperspektivet,
<http://behp.barnverket.dinstudio.se/1/1/hem/>

BARNverkets kunskapsbank; Barnhälsoperspektivet, Motorisk utveckling.
<http://behp.barnverket.dinstudio.se/1/10/motorik/>

BARNverkets litteraturkanon om "Motoriken" för barns utveckling, hälsa och lärande. (2024)
<https://www.barnverket.se/arkiverade-sidor/barnverkets-litteraturkanon-om-motoriken-forbarns-utveckling-halsa-och-larande/>